

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย

การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข (คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.2542:5) การศึกษานับเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดประการหนึ่ง ในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้า และแก้ไขปัญหาดังกล่าวในสังคมได้ เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองด้านต่างๆตลอดช่วงชีวิต ตั้งแต่การวางรากฐานพัฒนาการของชีวิตตั้งแต่แรกเกิด การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถด้านต่างๆที่จะดำรงชีพและประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุข รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง รวมเป็นพลังสร้างสรรค์ การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2540:9)

การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา เป็นการศึกษาเพื่อปูพื้นฐานทางการศึกษาที่มุ่งเตรียมความพร้อมด้านต่างๆ ก่อนเข้าเรียนในระดับชั้นประถมศึกษา การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมให้เด็กก่อนประถมศึกษา ได้รับการพัฒนาทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา ตามศักยภาพ ให้มีความสมดุลในทุกๆด้าน ทั้งในระดับความคิด ค่านิยม พฤติกรรม และกระบวนการเรียนรู้ ที่จะเป็เครื่องมือในการแสวงหาความรู้ต่อไปในอนาคต และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (กรมวิชาการ.2535:12) นักการศึกษาและนักจิตวิทยา รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญในวงการต่างๆ ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาสำหรับเด็กระดับก่อนประถมศึกษามากขึ้น ทั้งนี้เพราะจากการค้นคว้าและวิจัย พบว่า การปลูกฝังทัศนคติ ค่านิยม และบุคลิกภาพ รวมทั้งการส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับเด็ก จะทำได้ดีที่สุดในช่วงนี้ ซึ่งเป็นวัยต้นของชีวิต ดังที่เบญจามิน บลูม (Spodek.1985:15;citing Bloom) กล่าวว่า 50% ของสติปัญญาของมนุษย์ จะเริ่มพัฒนาขึ้นในช่วง 4 ปีแรกของชีวิต และอีก 30% จะพัฒนาขึ้นในช่วงต่อไป ความต้องการบริการด้านการปฐมวัยศึกษาที่เพิ่มมากยิ่งขึ้นในปัจจุบัน มีสาเหตุเนื่องมาจากผลการพัฒนาประเทศด้านสังคม เศรษฐกิจและเทคโนโลยีที่กำลังเจริญก้าวหน้า ทำให้แม่บ้านที่ต้องออกไปทำงานนอกบ้านมีจำนวนมากยิ่งขึ้นสตรีได้รับการยอมรับในตลาดแรงงานให้มีบทบาทเพิ่มขึ้นในหลายสาขาวิชาชีพ ประกอบกับโครงสร้างของครอบครัวที่มีแนวโน้มจากการอยู่ร่วมกันเป็นครอบครัวใหญ่ (Nuclear Family) มาเป็นครอบครัวขนาดเล็ก (Extended Family) เป็นผลให้เด็กเล็กขาดแม่หรือผู้ใหญ่ใน

ครอบครัวดูแล สาเหตุอีกประการหนึ่งที่พ่อแม่นิยมส่งบุตรหลานไปฝากไว้กับสถานปฐมวัยศึกษา ก่อนเด็กจะอายุถึงเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ ก็เนื่องจากอิทธิพลของความเชื่อที่ว่า ถ้าหากเด็กได้เรียนรู้ทางด้านวิชาการเร็วมากเท่าไร ก็จะเป็นเครื่องประกันความสำเร็จของการเรียนในโรงเรียน ภายหลังมากขึ้นเท่านั้น (हररररर नलवलररर. 2535:8)

กรุงเทพมหานคร ได้ดำเนินการจัดการศึกษาระดับอนุบาล โดยแบ่งการดูแลเป็นภายใต้ ความรับผิดชอบของสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 429 โรงเรียน และสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำนวน 669 โรงเรียน ซึ่งจัดขึ้นเพื่อเป็นการส่งเสริมให้เด็กที่มีอายุ 3-6 ปี ได้รับการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าเรียนในระดับประถมศึกษา สำหรับสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับอนุบาลในเขตบางเขนของรัฐบาล จำนวน 5 โรงเรียน และ โรงเรียนเอกชน จำนวน 19 โรงเรียน ในสภาพปัจจุบันจะเห็นได้ว่า โรงเรียนรัฐบาลและเอกชนระดับอนุบาลใน กรุงเทพมหานคร มีการแข่งขันในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนที่จะสามารถทำให้ผู้ปกครองเกิดความเชื่อถือศรัทธาในการดำเนินงานได้อย่างชัดเจน ส่งผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองที่จะส่ง บุตรหลานเข้ามาเรียนใน โรงเรียนใดโรงเรียนหนึ่ง ย่อมต้องมั่นใจได้ว่าสิ่งที่บุตรหลานได้รับนั้น เหมาะสมและคุ้มค่ากับเงินที่ได้จ่ายไป เนื่องจากในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร มีจำนวนโรงเรียน รัฐบาลและเอกชนระดับอนุบาลจำนวนมาก การแข่งขันในเรื่องคุณภาพและมาตรฐานจึงมีสูง หาก โรงเรียนรัฐบาลและเอกชนแห่งใดจัดแนวประสบการณ์ซึ่งเป็นขั้นตอนการจัดหลักสูตรไม่มี คุณภาพเป็นที่ยอมรับหรือสนองตอบต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองแล้ว ความคงอยู่อย่างมั่นคงของ โรงเรียนรัฐบาลและเอกชนนั้นๆน่าจะมีปัญหา

ในปัจจุบันสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบ ต่อการดำเนินชีวิตของประชาชน โดยเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านความมั่นคงของสถาบัน ครอบครัว เปลี่ยนแปลงจากครอบครัวขยายเป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น ความสัมพันธ์และความ ผูกพันระหว่างบุคคลในครอบครัวมีน้อยลง หน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดูบุตรซึ่งเคยเป็นหน้าที่หลัก ของครอบครัวลดความสำคัญลง เมื่อพ่อแม่จำเป็นต้องออกไปทำงานนอกบ้านทั้งคู่เพื่อหารายได้ ช่วยเศรษฐกิจในครอบครัว ทำให้การเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนเป็นปัญหาพื้นฐานที่สำคัญอย่างหนึ่ง ของสังคม ในปัจจุบัน โรงเรียนอนุบาลจึงเป็นสถานที่ซึ่งทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดูเด็กแทนพ่อแม่ ผู้ปกครองจึงมีบทบาทสำคัญในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลให้แก่บุตรหลาน (บุญประครอง. 2543:2) ซึ่งการจัดการศึกษาระดับอนุบาลให้ได้คุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองนั้น โรงเรียน จะต้องมีการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพและมีมาตรฐานเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของผู้ปกครอง

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึง ได้ศึกษาเปรียบเทียบการตัดสินใจของผู้ปกครองที่ส่งบุตรหลานเข้า เรียนอนุบาลโรงเรียนรัฐบาลกับเอกชนในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ว่ามีความแตกต่างกัน

หรือไม่และผู้ปกครองมีการตัดสินใจในการเลือกโรงเรียนอย่างไร เพื่อจะได้เป็นแนวทางสำหรับโรงเรียนรัฐบาลและเอกชนในการปรับปรุงแก้ไขการจัดการเรียนการสอนให้เป็นที่ต้องการสามารถตอบสนองได้ทั้งฝ่ายผู้ปกครองและอุดมการณ์ของชาติ ให้บรรลุผลสัมฤทธิ์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงขึ้นอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการตัดสินใจของผู้ปกครอง ในการเลือกโรงเรียนอนุบาลของรัฐบาลกับเอกชนในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบการตัดสินใจของผู้ปกครอง ในการเลือกโรงเรียนอนุบาลของรัฐบาลกับเอกชนในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครอง ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้ของผู้ปกครอง
3. เพื่อเปรียบเทียบการตัดสินใจของผู้ปกครอง ในการเลือกโรงเรียนอนุบาลของรัฐบาลกับเอกชนในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงความต้องการในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลรัฐบาลกับเอกชนในเขตบางเขน ของผู้ปกครอง
2. เป็นข้อมูลให้กับโรงเรียนของรัฐบาลและเอกชนในการปรับปรุงแก้ไขการจัดการเรียนการสอนให้เป็นที่ต้องการ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษาเปรียบเทียบการตัดสินใจของผู้ปกครองที่ส่งบุตรหลานเข้าเรียนอนุบาลโรงเรียนรัฐบาลกับเอกชนในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองที่มีบุตรหลานศึกษาในระดับอนุบาล

- 1- 3 โรงเรียนรัฐบาลและเอกชนในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร จำนวน 7 โรงเรียน มีนักเรียน 2,463 คน ในปีการศึกษา 2551

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลรัฐบาลกับเอกชนในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร โดยพิจารณาใน 8 ด้าน

- 2.1 ความมีชื่อเสียงของโรงเรียน
- 2.2 ทำเล ที่ตั้ง อาคาร สถานที่
- 2.3 การบริหารโรงเรียน
- 2.4 การจัดการเรียนการสอน
- 2.5 บทบาทหน้าที่ของครู
- 2.6 การอำนวยความสะดวกและการบริการ
- 2.7 การดูแลความปลอดภัย
- 2.8 การเก็บค่าธรรมเนียมการเรียน

3. ขอบเขตพื้นที่

สถานที่ที่ศึกษา ได้แก่ โรงเรียนรัฐบาลในระดับอนุบาลที่เปิดสอน ในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร จำนวน 2 โรงเรียน และโรงเรียนเอกชนในระดับอนุบาล ในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร จำนวน 5 โรงเรียน

4. ขอบเขตระยะเวลา

ระยะเวลาในการวิจัย ปีการศึกษา 2551 (พฤษภาคม 2551 – มีนาคม 2552)

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรต้น

1.1 เพศ

1.1.1 ชาย

1.1.2 หญิง

1.2 อายุ

1.2.1 ต่ำกว่า 25 ปี

1.2.2 26 – 30 ปี

1.2.3 31 – 35 ปี

1.2.4 36 – 40 ปี

1.2.5 40 ปีขึ้นไป

1.3 อาชีพ

- 1.3.1 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ
- 1.3.2 ค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัว
- 1.3.3 พนักงานบริษัทเอกชน
- 1.3.4 พนักงานรายวัน
- 1.3.5 อื่นๆ

1.4 ระดับการศึกษา

- 1.4.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี
- 1.4.2 ปริญญาตรี
- 1.4.3 สูงกว่าปริญญาตรี

1.5 รายได้ของผู้ปกครอง

- 1.5.1 ต่ำกว่า 10,000 บาท
- 1.5.2 10,000 – 25,000 บาท
- 1.5.3 มากกว่า 25,000 – 50,000 บาท
- 1.5.4 มากกว่า 50,000 บาท

1.6 ประเภทของโรงเรียนที่บุตรหลานกำลังศึกษา

- 1.6.1 โรงเรียนรัฐบาล
- 1.6.2 โรงเรียนเอกชน

2. ตัวแปรตาม

ตัวแปรตาม ได้แก่ การตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลรัฐบาลกับเอกชน ในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร โดยพิจารณาจาก 8 องค์ประกอบ คือ

- 2.1 ความมีชื่อเสียงของโรงเรียน
- 2.2 ทำเล ที่ตั้ง อาคาร สถานที่
- 2.3 การบริหารโรงเรียน
- 2.4 การจัดการเรียนการสอน
- 2.5 บทบาทหน้าที่ของครู
- 2.6 การอำนวยความสะดวกและการบริการ
- 2.7 การดูแลความปลอดภัย
- 2.8 การเก็บค่าธรรมเนียมการเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

เด็กอนุบาล หมายถึง เด็กที่เรียนอยู่ในระดับชั้นอนุบาล 1-3 หรือชั้นเด็กเล็กในกลุ่มโรงเรียนเขตบางเขน

ผู้ปกครอง หมายถึง บิดา มารดา หรือบุคคลที่ทำหน้าที่อุปการะเลี้ยงดูอบรมสั่งสอน และดูแลรับผิดชอบเด็กอย่างใกล้ชิดที่บ้าน และมีอำนาจในการตัดสินใจเกี่ยวกับการศึกษาของเด็ก

โรงเรียนเอกชน หมายถึง สถานศึกษาที่จัดและดำเนินการสอนโดยเอกชนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนโดยเปิดสอนในระดับอนุบาล ซึ่งตั้งอยู่ในเขตบางเขน

โรงเรียนรัฐบาล หมายถึง สถานศึกษาที่จัดและดำเนินการเรียนการสอนโดยรัฐบาล โดยทำการเปิดสอนในระดับอนุบาลซึ่งตั้งอยู่ในเขตบางเขน

การตัดสินใจ หมายถึง การใช้ข้อมูลต่างๆในการพิจารณาเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่ตนพึงพอใจ โดยผ่านกระบวนการต่างๆ ตั้งแต่การกำหนดปัญหา การวิเคราะห์ปัญหาการวางแผน แก้ไขปัญหาและการประเมินผล เพื่อตัดสินใจเลือกทางปฏิบัติที่เห็นว่าดีที่สุดและให้ประโยชน์สูงสุด

การตัดสินใจเลือกโรงเรียน หมายถึง การใช้ข้อมูลต่างๆในการพิจารณาเลือกส่งบุตรหลานเข้าเรียนอนุบาล โดยมุ่งหวังว่าบุตรหลานจะประสบความสำเร็จสูงสุดตามที่ตนมุ่งหวัง โดยพิจารณาจาก 8 องค์ประกอบ คือ ความมีชื่อเสียงของโรงเรียน ทำเล ที่ตั้ง อาคารสถานที่ การบริหารโรงเรียน การจัดการเรียนการสอน บทบาทหน้าที่ของครู การอำนวยความสะดวกและบริการ การดูแลความปลอดภัย ค่าเล่าเรียน

ความมีชื่อเสียงของโรงเรียน หมายถึง โรงเรียนที่เป็นที่รู้จักในสังคมและได้รับรางวัลต่างๆจากหน่วยงานรัฐและสมาคมองค์กรต่างๆที่จัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพและก่อตั้งมาเป็นเวลานาน

ทำเลที่ตั้ง อาคารสถานที่ หมายถึง การเลือกทำเลที่ตั้งที่สามารถเดินทางไปมาได้สะดวก ระยะทางไม่ไกลจากบ้าน มีความปลอดภัย มีรั้วรอบขอบชิด มีความถูกต้องตามสุขลักษณะและมีบริเวณเพียงพอ ส่วนอาคารสถานที่ ควรจัดให้เหมาะสมกับสัดส่วนของร่างกาย พัฒนาการความสามารถของเด็ก ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

การบริหารโรงเรียน หมายถึง การบริหารจัดการและการดำเนินงานกิจกรรมต่างๆของสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อพัฒนาการด้านความรู้และพฤติกรรมของนักเรียน โดยแบ่งออกเป็น 6 งาน คือ งานวิชาการ งานกิจกรรมนักเรียน งานบุคลากร งานธุรการและการเงิน งานอาคารสถานที่ งานความสัมพันธ์กับชุมชน

การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การจัดประสบการณ์ เพื่อสร้างพื้นฐานความพร้อมทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคมและจิตใจให้แก่เด็กอนุบาล พิจารณาจากการจัดกิจกรรมหรือรูปแบบของกิจกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน เช่น หลักสูตร หลักสูตรเสริม และกิจกรรมต่างๆที่เสริมสร้างพัฒนาการให้แก่เด็ก

บทบาทหน้าที่ของครู หมายถึง สิ่งที่ครูปฏิบัติต่อเด็กโดยพิจารณาจากการแสดงกิริยาท่าทางต่อเด็กอย่างเหมาะสม การดูแลเอาใจใส่ทั้งในด้านวิชาการและความประพฤติดของเด็กรวมทั้งเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็กและมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษาระดับอนุบาลเป็นอย่างดี

การอำนวยความสะดวกและการบริการ หมายถึง การให้บริการของสถานศึกษาในด้านต่างๆ เช่น การบริการอาหารกลางวัน การบริการด้านสุขภาพ การดูแลความปลอดภัยภายในโรงเรียนและการบริการรับ-ส่งนักเรียน

การดูแลความปลอดภัย หมายถึง การเฝ้าระวังและป้องกันอันตรายที่จะเกิดขึ้นกับเด็กในทุกช่วงเวลาที่อยู่ในสถานศึกษา เช่น การดูแลความปลอดภัยในการบริการอาหาร การดูแลความปลอดภัยในอาคารสถานที่และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการดูแลความปลอดภัยในการบริการรับ-ส่งนักเรียน

การเก็บค่าธรรมเนียมการเรียน หมายถึง การเรียกเก็บค่าบำรุงการศึกษา ค่าเทอม ค่ากิจกรรมการเรียนการสอน และค่าอำนวยความสะดวกในด้านต่างๆในแต่ละเทอม ภายใต้ขอบเขตมาตรฐานและอัตราที่กระทรวงศึกษากำหนดเท่านั้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework)

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

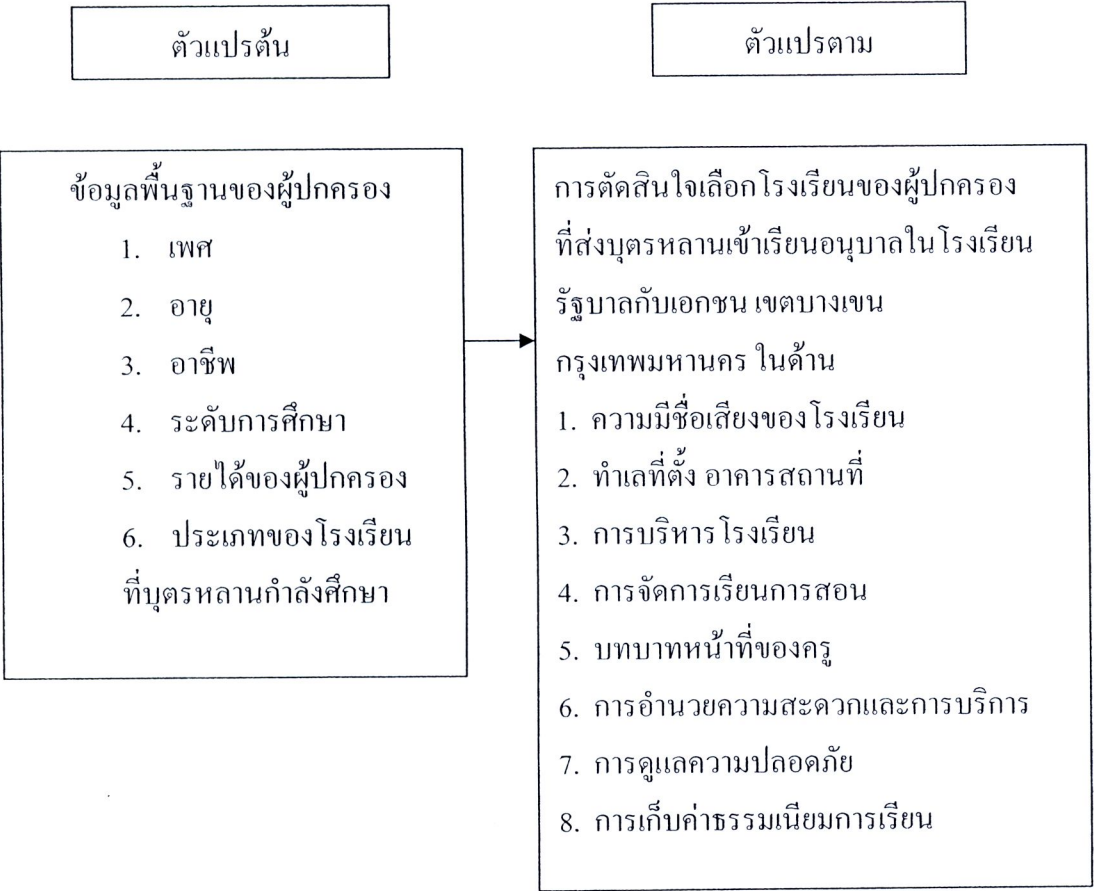
1. ตัวแปรต้น จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า ตัวแปรที่สัมพันธ์กับการตัดสินใจของผู้ปกครองที่ส่งบุตรหลานเข้าเรียนอนุบาลในโรงเรียนรัฐบาลกับเอกชน เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ได้แก่

- 1.1 เพศ
- 1.2 อายุ
- 1.3 อาชีพ
- 1.4 ระดับการศึกษา
- 1.5 รายได้ของผู้ปกครอง
- 1.6 ประเภทของโรงเรียนที่บุตรหลานกำลังศึกษา

2. ตัวแปรตาม การตัดสินใจของผู้ปกครอง ที่ส่งบุตรหลานเข้าเรียนอนุบาลในโรงเรียน
รัฐบาลกับเอกชน เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ในด้านต่างๆ ดังนี้

- 2.1 ความมีชื่อเสียงของโรงเรียน
- 2.2 ทำเลที่ตั้ง อาคารสถานที่
- 2.3 การบริหารโรงเรียน
- 2.4 การจัดการเรียนการสอน
- 2.5 บทบาทหน้าที่ของครู
- 2.6 การอำนวยความสะดวกและการบริการ
- 2.7 การดูแลความปลอดภัย
- 2.8 การเก็บค่าธรรมเนียมการเรียน

ผู้วิจัยจึงได้นำมาบูรณาการและสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย แสดงได้ดังภาพ ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมุติฐานการวิจัย

- 1.ผู้ปกครองในโรงเรียนอนุบาลของรัฐบาล ที่มีเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้ต่างกันมีการตัดสินใจต่างกัน
- 2.ผู้ปกครองในโรงเรียนอนุบาลของเอกชน ที่มีเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้ต่างกันมีการตัดสินใจต่างกัน
- 3.ผู้ปกครองมีการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียนอนุบาลในโรงเรียนรัฐบาลกับเอกชนแตกต่างกัน